

20 oktober 2026

Het Cash Compensatie Model: hoe werkt het en hoe herken ik het?

*Praktische handvatten voor accountants,
belastingadviseurs en administratiekantoren*

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Wat houdt het CCM in?	3
3.	Welke partijen en branches zijn kwetsbaar voor het CCM?	4
4.	Het CCM en de Wwft (de AMLR)	5
5.	Hoe kunnen we het CCM herkennen?	6
6.	Handelingskader voor instellingen	7
7.	Praktijkvoorbeelden	9
	7.1 Valse inkoopfactuur	9
	7.2 Onderaannemingsconstructies	10
	7.3 Gefingeerd dienstverband	12
	7.4 Fictieve lening(sovereenkomst)	13
8.	Samenvatting	14
9.	Literatuur, podcasts, naslagwerk	15

1. Inleiding

Criminelen maken gebruik van het Cash Compensatie Model ('CCM'). FIU-NL heeft hier in het jaaroverzicht 2023 al uitvoerig over bericht. In de media verschijnen ook regelmatig artikelen over dit onderwerp¹. Uit de praktijk blijkt dat zowel criminelen als legale bedrijven onderdeel zijn van het CCM. Hierdoor hebben poortwachters, zoals accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren een belangrijke rol om CCM-fenomenen te kunnen herkennen en ongebruikelijke transacties² te melden. Om het CCM te helpen herkennen, heeft BFT, autoriteit voor financieel-juridisch toezicht ('BFT') deze praktische notitie geschreven met daarin diverse aandachtspunten rondom het CCM. In deze notitie worden diverse deelvragen behandeld.

	Referentie
Wat houdt het CCM in?	hoofdstuk 2
Welke partijen en branches zijn kwetsbaar voor CCM?	hoofdstuk 3
Welke relatie is er met de Wwft?	hoofdstuk 4
Hoe zou ik een CCM kunnen herkennen?	hoofdstuk 5
Wat is het handelingskader voor accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren?	hoofdstuk 6
Praktijkvoorbeelden	hoofdstuk 7
Samenvatting	hoofdstuk 8

Het doel van deze notitie is het bieden van een handvat en handelingskader voor accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren³ die bij het uitvoeren van de werkzaamheden voor cliënten kan worden gebruikt⁴. Om de notitie praktisch en leesbaar te houden, is niet gestreefd naar volledigheid. De genoemde voorbeelden zijn niet limitatief, in de praktijk kunnen zich ook andere voorbeelden voordoen. Instellingen beschikken vaak over informatie over omzet, kosten, loonadministratie, financieringen en zakelijke relaties. Juist de combinatie van deze informatieposities maakt dat signalen van een CCM soms eerder zichtbaar kunnen zijn dan voor andere partijen.

2. Wat houdt het CCM in?

Een Cash Compensatie Model is een witwasconstructie. Daarbij worden contant geld en giraal geld tegen elkaar 'geruild' via een schijnconstructie. Vanuit analyse binnen FIU-NL is gebleken dat dit op grote schaal en in georganiseerd verband voorkomt. Het CCM heeft als doel crimineel verkregen geld een schijnbaar legale status te geven. Het contante geld wordt niet afgestort op de bank. Door het CCM komt crimineel geld in de legale economie. Hierdoor raken onder- en bovenwereld met elkaar vermengd en ontstaat oneerlijke concurrentie.

Het CCM speelt zich af binnen een systeem van vraag en aanbod. Het CCM werkt als volgt:

- > **Partij 1** heeft behoefte aan girale gelden en heeft contante gelden als aanbod.
- > **Partij 2** heeft behoefte aan contante gelden (bijvoorbeeld om zwart uit te betalen) en heeft girale gelden als aanbod.

¹ 'Op zoek naar de valse facturen', www.accountant.nl en 'Witwassers op de korrel', 25 juli 2026, Telegraaf

² Onder AMLR verdachte transacties.

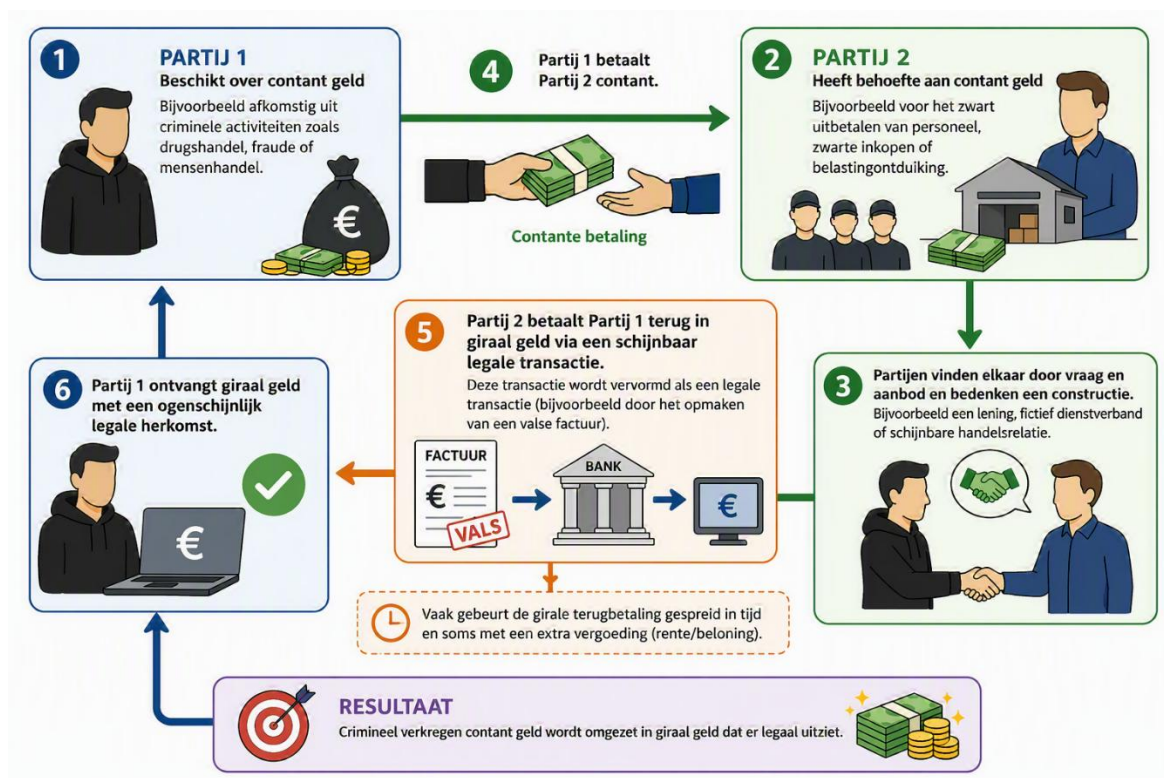
³ In deze notitie worden accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren aangeduid als 'instelling'. Met ingang van 10 juli 2027 is dit een meldingsplichtige entiteit.

⁴ Deze notitie is bedoeld als handreiking. Dit laat onverlet dat er ook andere mogelijkheden zijn om invulling en opvolging te geven aan de geconstateerde risico's.

Stap voor stap ziet dit er als volgt uit:

- Partij 1 beschikt over contant geld: bijvoorbeeld contant geld dat direct beschikbaar is uit criminele activiteiten (o.a. drugshandel, fraude of mensenhandel).
- Partij 2 heeft behoefte aan contant geld: bijvoorbeeld voor belastingontduiking of het zwart uitbetalen van personeel.
- Partijen vinden elkaar door vraag en aanbod en bedenken een constructie om het contante geld van Partij 1 te ruilen voor giraal geld van Partij 2: bijvoorbeeld door een fictieve aankoop of fictieve dienstverlening, een fictief dienstverband, een onderaannemingsconstructie of een fictieve lening.
- Partij 1 betaalt Partij 2 contant.
- Partij 2 betaalt Partij 1 terug in giraal geld: deze betaling wordt verhuuld als een legale transactie, bijvoorbeeld door middel van een factuur, leningsovereenkomst of arbeidsovereenkomst. Vaak gebeurt de girale terugbetaling gespreid in tijd en soms met een extra vergoeding (rente/beloning).
- Hierdoor lijkt crimineel verkregen geld legaal verkregen.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

BFT verwijst ook naar een [video](#) op de website van FIU-NL waarin het CCM is toegelicht. CCM-constructies kunnen daarnaast worden misbruikt voor fiscale fraude doordat fictieve kosten worden afgetrokken en ten onrechte voorbelasting wordt verrekend of teruggevraagd. Ook is er bij CCM-constructies vaak een samenloop met andere vormen van fraude zoals uitkeringsfraude en/of toeslagenfraude.

3. Welke partijen en branches zijn kwetsbaar voor het CCM?

De behoefte aan contant geld hangt in de praktijk vaak samen met arbeidsintensieve bedrijfsvoering en personeelskosten. Daardoor vormen arbeidsintensieve ondernemingen met veel personeel,

onderaannemers of zzp-constructies vermoedelijk het voornaamste risico op betrokkenheid bij CCM-constructies.

De volgende partijen vormen bijvoorbeeld een groter risico om betrokken te worden bij het CCM:

- Partijen met een behoefte aan contant geld, bijvoorbeeld:
 - voor het doen van zwarte inkopen.⁵
 - voor het zwart uitbetalen van personeel. Hierdoor vormen arbeidsintensieve sectoren een groter risico. Denk aan de bouw, de zorg, de horeca en de pakketbezorging/koeriers. Ook andere sectoren kennen een hoger risico, te denken valt aan transportbedrijven, grondverzetbedrijven, schoonmaakbedrijven, callcenters, beveiligingsbedrijven, wasserijen, detacheringsbureaus/uitzendbureaus, telemarketing, glastuinbouw, vleesverwerkende industrie.
- Partijen met omvangrijke flexibele personeelsinzet.
- Partijen die gebruik maken van onderaannemers en/of zzp-netwerken. Hierdoor is het makkelijker om een schijnconstructie op te zetten, omdat het moeilijker is om vast te stellen wie de werkzaamheden heeft verricht, hoeveel personen zijn ingezet en welke vergoeding is betaald.
- Partijen die structureel omvangrijke girale ontvangsten hebben waardoor ongebruikelijke uitgaande betalingen minder snel opvallen. Partijen die veel geld ontvangen via facturen kunnen dit systeem makkelijker misbruiken voor girale betalingen (bijvoorbeeld door valse facturen).
- Partijen die opereren in sectoren met lage winstmarges en/of een hoge mate van concurrentie: deze partijen kunnen onder kostendruk staan en dit kan een motief vormen voor constructies die leiden tot kostenbesparing. Zij kunnen hun kosten reduceren door bijvoorbeeld hun personeel zwart uit te betalen. Daartoe hebben zij een motief om mee te werken aan dit soort constructies.
- Partijen met activiteiten die lastig te controleren zijn (denk aan diensten zoals advies, ondersteuning of begeleiding): hierdoor is het eenvoudiger om werkzaamheden administratief te verantwoorden zonder dat deze feitelijk zijn uitgevoerd.
- Partijen die handelen in goederen waarvan de marktwaaarde moeilijk objectief is vast te stellen (denk aan kunst en gebruikte goederen). Hierdoor bestaat er ruimte om de waarde van de transacties te laten afwijken van de werkelijke waarde van deze goederen.
- Ondernemingen waarbij de gerealiseerde omzet moeilijk verklaarbaar lijkt op basis van de beschikbare personeelscapaciteit kunnen een verhoogd risico vormen.

Voor meer informatie raadpleeg het [kennisdocument](#) van het AMLC over CCM.

4. Het CCM en de Wwft (de AMLR)

CCM-netwerken kunnen worden gebruikt voor het verhullen van illegale geldstromen en vormen daarmee een relevant witwasrisico. Instellingen moeten cliëntenonderzoek doen en ongebruikelijke en met ingang van 10 juli 2027 verdachte transacties melden⁶. Het cliëntenonderzoek is risicogebaseerd.

Bij deze risicogebaseerde beoordeling kunnen onder meer de aard van de cliënt, de sector waarin deze actief is, geografische risicofactoren, de wijze waarop diensten of producten worden geleverd en betaald, de mate waarin gebruik wordt gemaakt van contante geldstromen en andere relevante kenmerken van de zakelijke relatie worden meegewogen. Afhankelijk van de aard en omvang van het vastgestelde risico kan aanleiding bestaan om aanvullende werkzaamheden uit te voeren, nadere analyses te verrichten of andere passende beheersmaatregelen te treffen. Van Wwft-instellingen wordt verwacht dat zij

⁵ Zie ook de [notitie](#) 'Verbod op contante betalingen van € 3.000 of meer'.

⁶ Artikel 69 AMLR

geïdentificeerde witwasrisico's beoordelen en op basis van die beoordeling passende maatregelen treffen om deze risico's te beheersen.

Indien een cliënt actief is in een sector, geografisch gebied of zakelijke omgeving waar een verhoogd risico op betrokkenheid bij CCM-netwerken bestaat, kan dit aanleiding zijn om hier bij de monitoring aandacht aan te besteden⁷ en/of een verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten.

In algemene zin is het van belang alert te zijn op signalen die kunnen wijzen op betrokkenheid bij een CCM-netwerk. Voorbeelden hiervan kunnen zijn:

- ongebruikelijke ontwikkelingen in marges, kostenstructuren of geldstromen;
- relatief lage loonkosten bij arbeidsintensieve bedrijven;
- een omvangrijke contante geldstroom;
- onverklaarbare geldstromen via derden of zakelijke relaties die onvoldoende aansluiten bij de aard van de onderneming. Ook leveranciers-, afnemers- of financieringsrelaties kunnen daarbij relevante informatie opleveren. Dergelijke signalen dienen steeds in samenhang met het cliëntprofiel en de overige feiten en omstandigheden te worden beoordeeld.

In veel voorbeelden wordt de contante geldstroom afgedekt en verhuld met een valse factuur⁸ of een fictieve leningsconstructie. Ook komt het voor dat branchevreemde producten/diensten worden betaald, zoals luxegoederen of betalingen voor boten. Het vermoeden is dan dat aankopen zijn gedaan ten behoeve van een derde (vaak de achterliggende crimineel). Door (aanvullend) onderzoek te doen naar deze partijen kan mogelijk een CCM-netwerk worden herkend. Ook derdenbetalingen kunnen worden gebruikt om contante betalingen te verhullen.

Bij de administratie-, monitoring- of jaarrekeningwerkzaamheden verdienen de volgende signalen bijzondere aandacht:

1. Kosten die niet passen bij de bedrijfsactiviteiten.
2. Leveranciers of afnemers zonder duidelijke economische functie.
3. Leningen zonder zakelijke voorwaarden of zichtbare aflossingen.
4. Omzet-, personeels-, inkoop- en kostenpatronen die niet logisch samenhangen.
5. Betalingen waarbij de economische realiteit niet aansluit op de administratieve vastlegging.

Een instelling heeft zicht op een beperkte hoeveelheid aan transacties en soms een beperkte informatiepositie. Individuele meldingen bij de FIU-NL kunnen echter bijdragen aan een totaalbeeld van een netwerk⁹. De FIU-NL ontvangt immers ook meldingen van andere partijen zoals banken, waardoor een keten van bedrijven zichtbaar wordt en een CCM netwerk in beeld kan komen.

5. Hoe kunnen we het CCM herkennen?

Aangezien de contant ontvangen betalingen doorgaans niet via de kas verlopen, is het belangrijk om aandacht te hebben voor de volgende aspecten.

Crediteuren, debiteuren, bank, kas

- Betalingen zonder een duidelijke economische tegenprestatie. Bijvoorbeeld:
 - betalingen zonder factuur;
 - betalingen waarbij de factuur zeer algemeen is omschreven (bijvoorbeeld commissie, *consultancy fee*, vergoeding);

⁷ Zie ook artikel 26 AMLR

⁸ Op www.accountant.nl is aandacht besteed voor het CCM: [Op zoek naar de valse facturen](#).

⁹ [Veroordeling voor witwassen via het Cash Compensatie Model - FIU-NL](#)

- betalingen waarbij geen aantoonbare goederen- of dienstenstroom bestaat;
- Veelvuldige transacties met dezelfde tegenpartij zonder duidelijke zakelijke reden;
- Het snel wisselen van grote afnemers;
- Betalingen die niet passen bij de bedrijfsactiviteiten;
- Afwijkende kaspositie. Bijvoorbeeld: een onderneming die volgens de administratie weinig contante omzet heeft, maar wel grote contante bedragen beschikbaar heeft;
- Derdenbetalingen, waarbij de partij die het contante geld ontvangt, een factuur of andere betalingsverplichting van de verstrekker van dat geld voldoet. Daarmee wordt de verstrekker indirect voor het contante geld gecompenseerd en kan de herkomst worden verhuld.

Leningen (o/g en u/g)

- Leningen waar geen rente of aflossing op binnenkomt. De partij die contant geld heeft geleverd, wordt terugbetaald onder het mom van een lening (schijnlening).

Arbeidsintensieve ondernemingen

Bij arbeidsintensieve ondernemingen kan verder worden gedacht aan de volgende aspecten:

- omzetontwikkeling versus ontwikkeling loonkosten/FTE-ontwikkeling;
- loonkosten en/of brutowinstpercentage significant lager dan branchegemiddelden;
- hoge inhuurkosten naast beperkte loonkosten;
- sterke fluctuaties in personeelsbestand;
- omzet die moeilijk realiseerbaar lijkt met beschikbare personeelscapaciteit.

6. Handelingskader voor instellingen

Indien er mogelijke signalen zijn dat sprake zou kunnen zijn van het CCM, zal er sprake zijn van een verhoogd risico op witwassen. In dergelijke gevallen dient een instelling een verscherpt cliëntenonderzoek uit te voeren en na te gaan of ongebruikelijke en met ingang van 10 juli 2027 verdachte transacties (onder AMLR) gemeld moeten worden. Het is aan de instelling om de inhoud van het verscherpte cliëntenonderzoek inhoud te geven, door bijvoorbeeld nadere informatie op te vragen. Dit kan aanvullende informatie zijn over een leverancier, afnemer, financier of andere wederpartij om de achtergrond en het doel van een transactie te kunnen beoordelen. De aard en diepgang van dit onderzoek hangen af van de concrete feiten, het risico, de aard van de opdracht en de informatie waarover de beroepsbeoefenaar beschikt.

De informatiepositie van de instelling kan per type opdracht verschillen:

- Bij het voeren van de administratie zijn bankmutaties, facturen en debiteuren/crediteuren gedurende het jaar zichtbaar;
- Bij salarisadministratie kunnen functies, salarisniveaus, mutaties en mogelijke gefingeerde dienstverbanden opvallen;
- Bij samenstellings-, beoordelings- en controlewerkzaamheden ligt de nadruk vaker op trends, marges, balansposten en plausibiliteitsanalyse
- Bij fiscale werkzaamheden kunnen verbanden tussen omzet, loon, kas, privé-opnamen en vermogensontwikkeling relevant zijn.

In zijn algemeenheid kan bij de invulling van het verscherpte onderzoek bijvoorbeeld gedacht worden aan het volgende:

- stellen van aanvullende vragen aan de cliënt;
- opvragen van contracten, offerte en opdrachtbevestigingen;
- opvragen van specificaties van facturen;
- controleren van feitelijke prestatielevering;

- raadplegen openbare bronnen, zoals het handelsregister gehouden door de Kamer van Koophandel, website, media met betrekking tot afnemers, leveranciers en andere partijen;
- opvragen van onderliggende schriftelijke afspraken/overeenkomsten en of communicatie.

Daarnaast kan er nog bijzondere aandacht worden besteed aan bepaalde posten.

Crediteuren, debiteuren en omzet

- inventariseren crediteuren (en debiteuren): onderzoek van de belangrijkste posten wie zijn deze partijen, beschikken zij over een website, zijn ze recent opgericht, waar zijn deze gevestigd en is er een logische relatie met cliënt?;
- analyse: branchevreemd, ronde bedragen, specificatie van facturen?

Loonkosten

- analyse van de loonkosten (bijvoorbeeld stijging van de loonkosten, terwijl omzet niet extra stijgt);
- opvragen van functiebeschrijvingen, arbeidscontracten;
- beoordeling hoogte van salaris ten opzichte van functie inhoud;
- nagaan of er een (zakelijke) relatie bestaat tussen bepaalde werknemers op de payroll met de werkgever

Leningen o/g of langlopende verplichtingen

- opvragen leningsovereenkomsten en beoordeling daarvan (getekende contracten, rente, aflossing, looptijd, zekerheden etc.)
- verificatie of daadwerkelijk rente of aflossing plaatsvindt aan de hand van bankrekening, ook t.o.v. vorige jaren;
- nagaan welke zakelijke relatie bestaat tussen geldverstrekker en ontvanger.

Een praktisch stappenplan en handelingskader voor een instelling zou bijvoorbeeld het volgende kunnen zijn:

Stap 1	Leg vast welk signaal is opgevallen zonder oordeel of het CCM is.
Stap 2	Beoordeel of de transactie past bij de aard en omvang van de onderneming, het bedrijfsmodel, eerdere patronen en het risicoprofiel van de cliënt.
Stap 3	Vraag de cliënt om een concrete uitleg van het doel, de achtergrond, de tegenprestatie en de geldstroom.
Stap 4	Vraag waar nodig onderliggende stukken op en beoordeel niet alleen of er documenten zijn, maar ook of de daarin beschreven economische realiteit aannemelijk is.
Stap 5	Voer afhankelijk van de casus aanvullende verificatie uit. Dat kan ook informatie over de wederpartij omvatten.
Stap 6	Leg de feiten, de verklaring van de cliënt, de ontvangen informatie en de eigen beoordeling afzonderlijk vast.
Stap 7	Beoordeel daarna expliciet of sprake is van een meldingsplicht (ook als er niet gemeld wordt) en wat de uitkomst betekent voor risicoclassificatie, monitoring, opdracht en eventueel de cliëntrelatie.
Stap 8	Documenteer in drie stappen: feiten; verklaring cliënt; eigen beoordeling.

Het doel van het vervolgonderzoek is de geconstateerde signalen voldoende te kunnen beoordelen en een goed onderbouwde meldingsafweging te maken. Het onderzoek is voldoende diepgaand zodra een instelling over voldoende relevante en betrouwbare informatie beschikt om een gemotiveerde meldingsafweging te maken en de noodzakelijke vervolgstappen te bepalen. Als de wettelijke meldingsdrempel is bereikt, is bewijs van de volledige achterliggende constructie niet nodig.

7. Praktijkvoorbeelden

Casus

Peter (partij 1) heeft inkomsten uit criminele activiteiten. Daardoor beschikt hij regelmatig over grote hoeveelheden contant geld. Om zijn inkomsten een legale uitstraling te geven, heeft Peter op papier een vishandel. De onderneming heeft wel een bankrekening, een administratie en soms worden facturen verstuurd, maar de feitelijke bedrijfsactiviteiten zijn zeer beperkt.

Johan (partij 2) runt een aannemersbedrijf. Johan werkt veel met schilders en stukadoors die een uitkering ontvangen. Deze partijen willen graag contant worden betaald, zodat hun inkomsten buiten beeld blijven van de uitkeringsinstantie. Johan heeft daarom behoefte aan contant geld, maar ontvangt de meeste betalingen van klanten via de bank.

Peter en Johan zijn bevriend met elkaar. Peter verstrekt gedurende het jaar € 60.000 contant aan Johan.

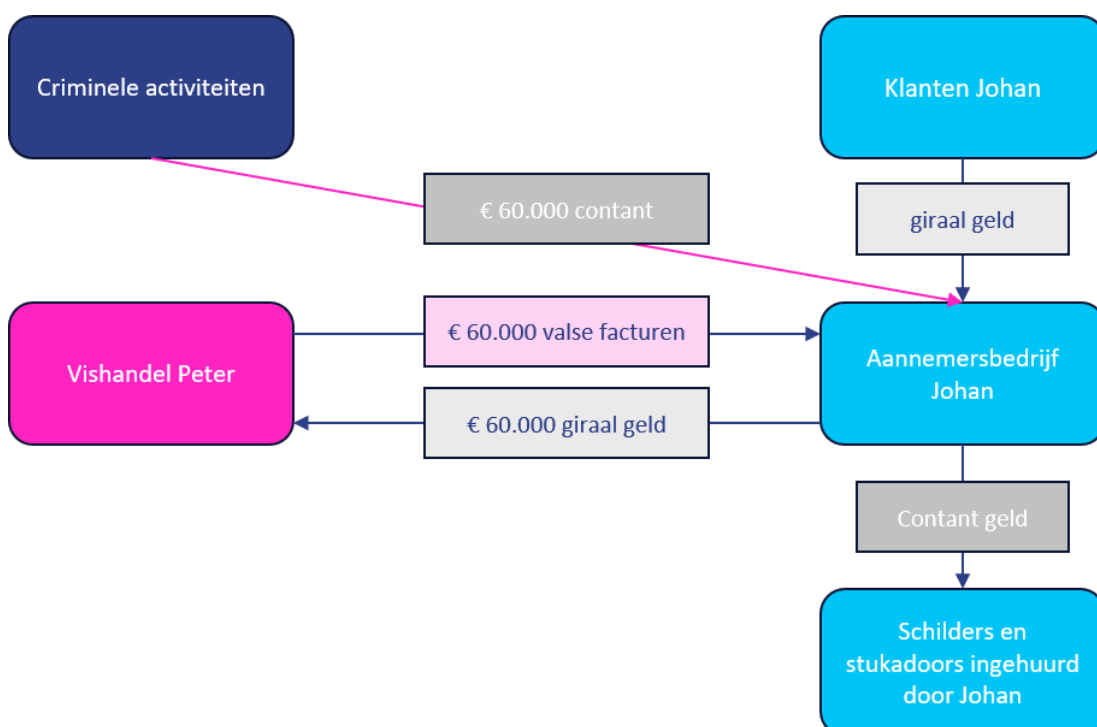
Wat kan er gebeuren als tegenpresentatie en wat gebeurt er mogelijk in de administratie?

Daarbij zijn diverse scenario's mogelijk, veelal lopen de contante betalingen niet zichtbaar via de kas. In alle gevallen is het belangrijk om verder te kijken dan de eigen cliënt, dus ook naar de debiteur, crediteur, geldverstrekker, schuldenaar etc. De kernvraag voor een instelling is of de administratieve vastlegging aansluit bij de economische werkelijkheid. Het gaat vaak niet om één specifieke indicator maar om een combinatie daarvan en het totale risicobeeld.

7.1 Valse inkoopfactuur

Als tegenprestatie voor het ontvangen bedrag van € 60.000 betaalt Johan vanaf zijn zakelijke bankrekening facturen van Peters vishandel ten bedrage van € 60.000. In de administratie worden de contante geldstromen afgedekt met valse inkoopfacturen.

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

De adviseur¹⁰ van Peter (partij 1) kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – met betrekking tot de posten debiteuren en omzet – mogelijk het volgende opmerken¹¹:

- branchevreemde partijen: bijvoorbeeld een vishandelaar die een aannemersbedrijf als debiteur heeft;
- facturen met ronde bedragen;
- geen marktconforme bedragen factureren;
- geen specificatie/onderbouwing of een vage omschrijving op de factuur (bijvoorbeeld advieskosten of bemiddeling);
- onduidelijke relatie tussen debiteur en crediteur;
- incidenteel grote bedragen;
- opbrengst sluit niet aan bij bedrijfsactiviteiten (verkoop van vis);
- debiteur vertegenwoordigt een substantieel deel van de omzet;
- omzet is geconcentreerd bij een beperkt aantal afnemers;
- terugkerende facturen zonder aantoonbare (tegen)prestatie.

De adviseur van Johan (partij 2) kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – met betrekking tot de post bank of inkoopkosten – mogelijk het volgende opmerken:

- uitgaven sluiten niet aan bij bedrijfsactiviteiten (aannemingsbedrijf);
- toename van girale gelden (bijvoorbeeld door deblokking G-rekening Belastingdienst¹² komt er geld giraal beschikbaar om uit te betalen aan anderen).

De adviseur van Johan (partij 2) kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – bij de posten crediteuren en inkoopkosten omzet – mogelijk het volgende opmerken¹³:

- Crediteuren die:
 - recent zijn opgericht/ingeschreven in het handelsregister;
 - geen online aanwezigheid hebben (bijvoorbeeld niet over een website beschikken);
 - gevestigd zijn op bepaalde risicoadressen (bijvoorbeeld een bedrijfsverzamelgebouw of een woonadres, terwijl dit niet passend is voor de bedrijfsactiviteiten);
 - veel bestuurswisselingen of aandeelhouderswisselingen hebben (mogelijk gebruik van katvangers);
 - branchevreemd zijn (bijvoorbeeld een aannemersbedrijf die een vishandelaar als crediteur heeft);
 - ronde bedragen factureren;
 - geen marktconforme bedragen factureren;
 - geen specificatie/onderbouwing of een vage omschrijving opgenomen op de factuur als verantwoording (bijvoorbeeld advieskosten of bemiddeling);
 - bij het handelsregister zijn ingeschreven met meerdere SBI-codes, zonder logische samenhang; en
 - een UBO hebben die te koppelen is aan (vermoedelijke) criminele activiteiten of in de media *bad press* heeft.
- De betreffende kostenpost wijkt af van eerdere jaren.

7.2 Onderaannemingsconstructies

Peter heeft veel crimineel contant geld. In dit voorbeeld heeft hij nog geen vishandel, maar wil wel zijn contante geld witwassen. Johan runt een aannemersbedrijf. Johan werkt veel met schilders en stukadoors die een uitkering ontvangen. Deze partijen willen graag contant worden betaald, zodat hun inkomsten

¹⁰ De adviseur kan een accountant, belastingadviseur of administratiekantoor zijn.

¹¹ Onderstaande risico indicatoren dienen niet afzonderlijk maar in onderlinge samenhang te worden gezien. Het gaat om het totaal risicobeeld.

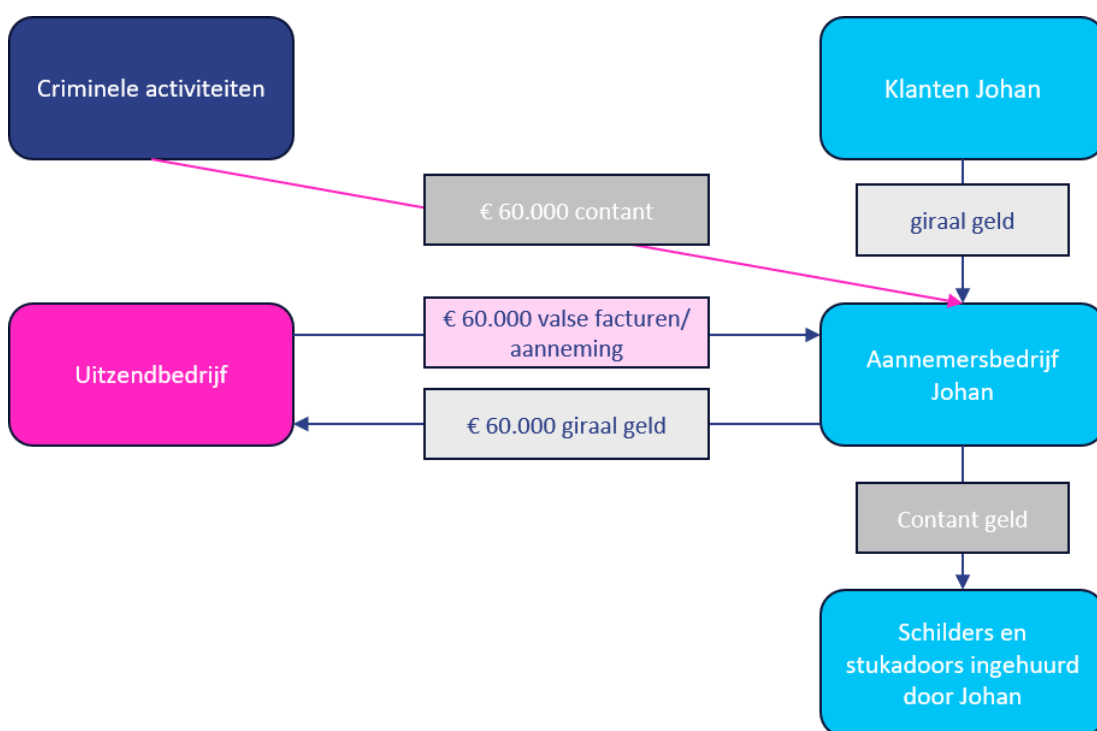
¹² Een G-rekening is een geblokkeerde bankrekening die uitsluitend gebruikt mag worden om loonheffingen en/of btw aan de Belastingdienst te betalen. Een dergelijke rekening wordt vooral gebruikt in de uitzend-, uitleen- en aannemingsketen om aansprakelijkheidsrisico's te beperken. Na deblokking van de G rekening komt eerder afgeschermd budget beschikbaar voor vrije besteding, waardoor extra giraal geld ontstaat dat potentieel gebruikt kan worden binnen een CCM-constructie.

¹³ Onderstaande risico indicatoren dienen niet afzonderlijk maar in onderlinge samenhang te worden gezien het gaat om het totaal risicobeeld.

buiten beeld blijven van de uitkeringsinstantie. Johan heeft daarom behoefte aan contant geld, maar ontvangt de meeste betalingen van klanten via de bank.

Peter richt een uitzendbedrijfje op, dat hij op naam zet van een ander, zodat hij zelf buiten beeld blijft. Hij gebruikt als vestigingsadres een bedrijfsverzamelgebouw. Gedurende het jaar verstrekt Peter € 60.000 contant aan Johan. Johan betaalt vanaf zijn zakelijke bankrekening het bedrag van € 60.000 aan Peter terug in verschillende deelbedragen (variërend van € 10.000 tot € 20.000). Peter maakt verschillende facturen op en vermeldt bij de omschrijving: “onderaanneming personeel klus XYZ”. Johan betaalt deze facturen per bank, zodat Peter over een girale geldstroom beschikt.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De adviseur van Johan kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – met betrekking tot de posten crediteuren en inkoopkosten – mogelijk het volgende opmerken:

- facturen met algemene of onvoldoende specifieke omschrijvingen;
- een onderaannemer die een onrealistisch aantal uren factureert;
- het ontbreken van onderliggende schriftelijke afspraken, overeenkomsten, urenregistraties of communicatie;
- het ontbreken van een aantoonbare aansluiting tussen de gefactureerde werkzaamheden en de uitgevoerde projecten;
- facturen waarbij de economische rechtvaardiging voor de betalingsstromen onvoldoende duidelijk is.

De adviseur van Peter kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – met betrekking tot de posten debiteuren en omzet – mogelijk het volgende opmerken:

- omzet die niet aansluit bij de feitelijke bedrijfsactiviteiten;
- facturen zonder aantoonbare goederen- of dienstenstroom;
- facturen met algemene of onvoldoende specifieke omschrijvingen;
- het ontbreken van onderliggende schriftelijke afspraken, urenregistraties of andere documentatie waaruit blijkt dat de gefactureerde werkzaamheden zijn verricht; en

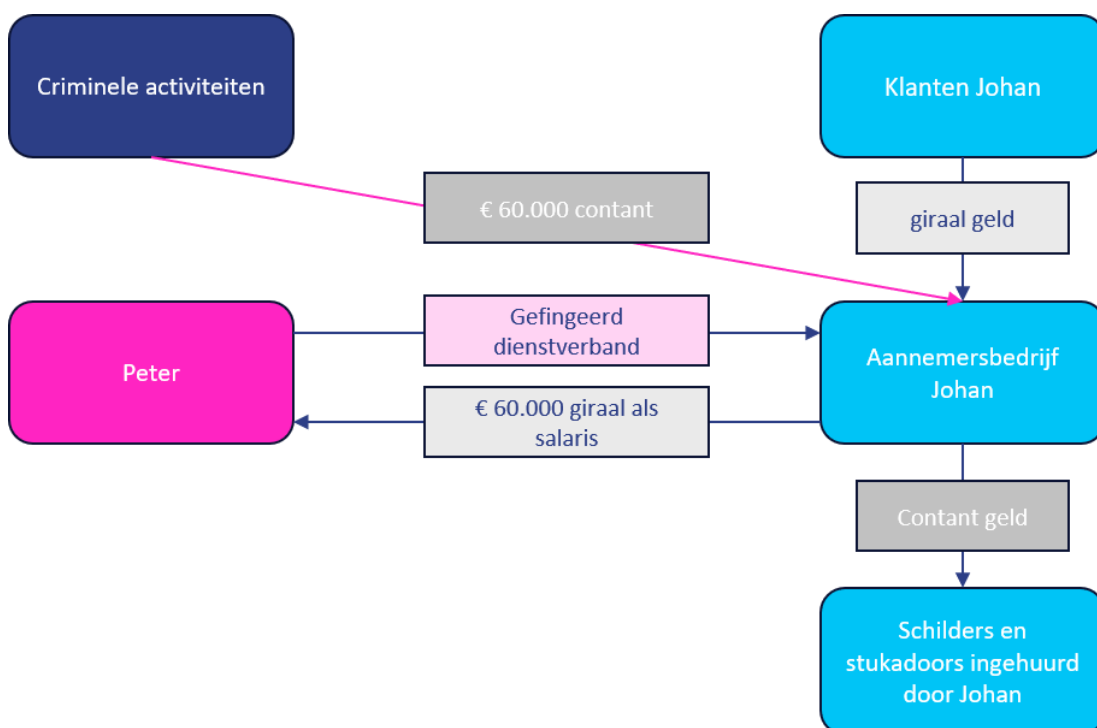
- betalingen in verschillende deelbedragen zonder duidelijke aansluiting op de gefactureerde werkzaamheden.

7.3 Gefingeerd dienstverband¹⁴

Peter heeft veel crimineel contant geld. In dit voorbeeld heeft hij nog geen vishandel, maar wil wel zijn contante geld witwassen. Johan runt een aannemersbedrijf. Johan werkt veel met schilders en stukadoors die een uitkering ontvangen. Deze partijen willen graag contant worden betaald, zodat hun inkomsten buiten beeld blijven van de uitkeringsinstantie. Johan heeft daarom behoefte aan contant geld, maar ontvangt de meeste betalingen van klanten via de bank.

Peter en Johan spreken het volgende af. Peter komt bij Johan op de loonlijst (gefingeerd dienstverband) waarbij Peter feitelijk geen werkzaamheden verricht maar wel € 5.000 per maand aan 'brutosalaris' ontvangt. Het bruto-jaarsalaris is gelijk aan de het totaalbedrag van € 60.000 aan contanten dat wordt verstrekt. In deze schijnconstructie financiert Peter zijn eigen salaris. Bijkomend voordeel is dat Peter beschikt over echte salarisstroken op basis waarvan hij ook een hypotheek kan aanvragen.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De contante ontvangsten worden niet op het niveau van de onderneming van Johan verantwoord. Daardoor is het mogelijk lastiger te herkennen.

De adviseur van Johan (partij 2) kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – met betrekking tot de loonkosten – mogelijk het volgende opmerken:

- stijging van de loonkosten terwijl omzet niet extra stijgt;
- omvang loonkosten t.o.v. ander personeel;
- werknemer heeft een relatief hoog salaris ten opzichte van functie;
- personeelsdossier is beperkt gevuld;

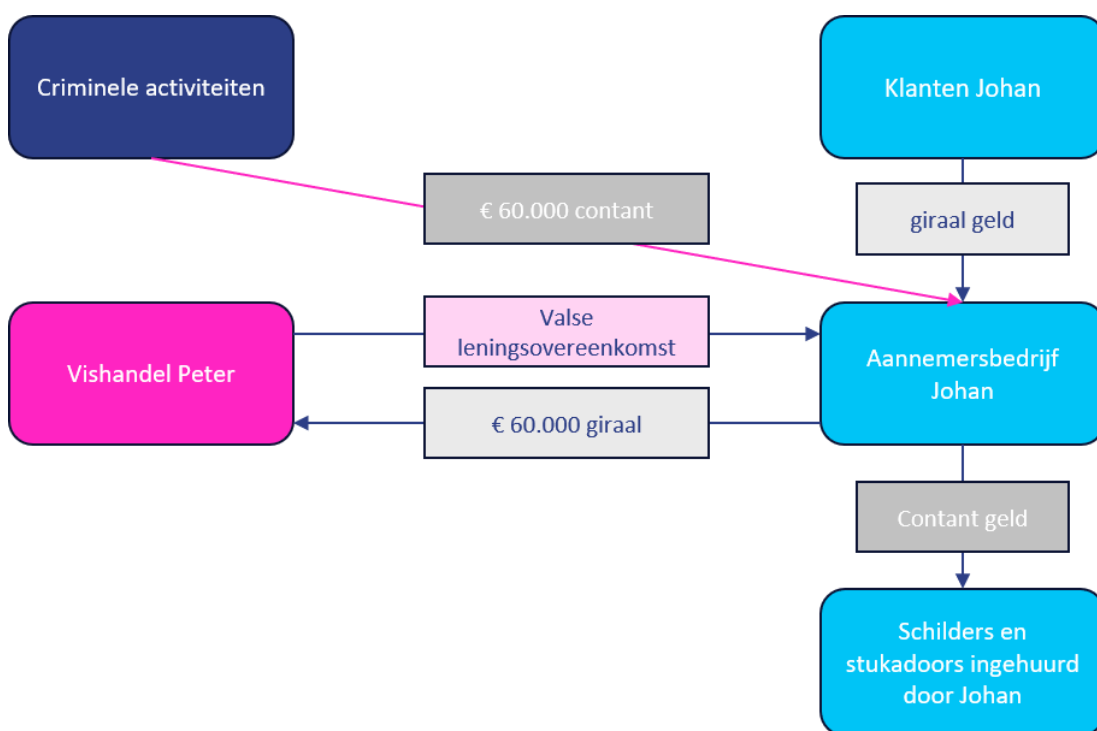
¹⁴ ECLI:NL:RBDHO:2026:7265

- ontbreken van functionerings- of verzuimgegevens;
- ontbreken van arbeidscontracten en/of functieomschrijvingen.

7.4 Fictieve lening(sovereenkomst)

Als tegenprestatie voor het ontvangen bedrag van € 60.000 betaalt Johan het bedrag van € 60.000 vanaf zijn zakelijke rekening terug aan Peter en vermeldt bij de omschrijving: “*lening*”. In de administratie wordt de girale overboeking gelegitimeerd met een valse leningsovereenkomst. In de administratie van Johan wordt de girale overboeking met als onderbouwing een valse leningsovereenkomst verwerkt als lening aan Peter. Hierdoor lijkt het alsof Johan een vordering heeft op Peter.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De adviseur van Peter (partij 1) kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – bij de post leningen o/g of langlopende verplichtingen – mogelijk het volgende opmerken:

- het nominale bedrag van de lening blijft hetzelfde (er vindt geen aflossing plaats, te herkennen door een aantal jaren op rij te zetten en te vergelijken);
- op de bankrekening zijn geen rentebetalingen of aflossingen zichtbaar;
- de schuld wordt op enig moment kwijtscholden of gecedeerd;
- een duidelijke zakelijke aanleiding voor het aangaan van de lening ontbreekt. Afspraken over rente, aflossing, looptijd of zekerheden ontbreken of zijn niet zakelijk.

De adviseur van Johan (partij 2) kan bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden – bij de post lening u/g of langlopende vorderingen of bank – mogelijk het volgende opmerken:

- het nominale bedrag van de lening blijft hetzelfde (er vindt geen aflossing plaats, te herkennen door een aantal jaren op rij te zetten en te vergelijken);
- op de bankrekening zijn geen renteontvangsten of aflossingen zichtbaar;
- de vordering wordt kwijtscholden, gecedeerd of afgeboekt als oninbaar.

Ook kan verder onderzoek gedaan worden naar de schuldenaar, bijvoorbeeld of

- de schuldenaar recent is opgericht;
- de schuldenaar een online aanwezigheid heeft (bijvoorbeeld een website);

- de schuldenaar gevestigd is op een 'risicoadres';
- sprake is van veel bestuurswisselingen of aandeelhouderswisselingen bij de schuldenaar;
- leningsovereenkomsten ontbreken;
- onbekend is wie de schuldenaar is;
- onbekend is welke zakelijke relatie er bestaat tussen de schuldenaar en de schuldeiser;
- sprake is van leningen die niet (marktconform) worden afgelost;
- sprake is van leningen waarbij geen (marktconforme) rente wordt betaald;
- sprake is van leningen waarbij geen zakelijke/afwijkende voorwaarden zijn overeengekomen; en
- de schuldenaar in het handelsregister is ingeschreven met meerdere SBI-codes, zonder logische samenhang.

8. Samenvatting

Het CCM is een witwasconstructie. Daarbij worden contant geld en giraal geld tegen elkaar 'geruild' via een schijnconstructie. Dit met als doel crimineel verkregen geld een schijnbaar legale status te geven. Het contante geld wordt niet afgestort op de bank. Door het CCM komt crimineel geld in de legale economie. Hierdoor raken onder- en bovenwereld met elkaar vermengd en ontstaat oneerlijke concurrentie. BFT verwijst ook naar een [video](#) op de website van FIU-NL waarin het CCM ook is toegelicht.

Voorbeelden van branches die kwetsbaar kunnen zijn voor CCM zijn vaak arbeidsintensieve branches: de bouw, de zorg, de horeca en de pakketbezorging. Ook andere sectoren zoals bijvoorbeeld transport- en koeriersbedrijven, grondverzetbedrijven, schoonmaakbedrijven, callcenters, beveiligingsbedrijven, wasserijen, detacheringsbureaus/uitzendbureaus, telemarketing, glastuinbouw, vleesverwerkende industrie. Veel voorkomende constructies binnen het CCM zijn het gebruik van valse facturen, onderaannemingsconstructies, fictieve dienstverbanden, het gebruik van een schijnlening of derdenbetalingen¹⁵.

In alle gevallen is het belangrijk om verder te kijken dan de eigen cliënt, dus ook naar de debiteur, crediteur, geldverstrekker, schuldenaar etc.

De kernvraag voor de instelling is of de administratieve vastlegging aansluit bij de economische werkelijkheid. Om dit verder te beoordelen kan gedacht worden aan het volgende:

- het stellen van aanvullende vragen aan de cliënt;
- opvragen van contracten, offerte- en opdrachtbevestigingen;
- opvragen van specificaties van facturen;
- controleren van feitelijke prestatielevering;
- raadplegen openbare bronnen: het handelsregister, website, media met betrekking tot afnemers, leveranciers en andere partijen;
- opvragen van onderliggende schriftelijke afspraken/overeenkomsten en of communicatie.

Daarnaast kan er nog bijzondere aandacht worden besteed aan bepaalde posten, zoals debiteuren, crediteuren, loonkosten, langlopende vorderingen/schulden.

¹⁵ Derdenbetalingen: een verhuilmethode voor witwassen, terrorismefinanciering en sanctieontwijking - FIU-NL

Een praktisch stappenplan en handelingskader voor een instelling zou bijvoorbeeld het volgende kunnen zijn:

Stap 1	Leg vast welk signaal is opgevalen zonder oordeel of het CCM is.
Stap 2	Beoordeel of de transactie past bij de aard en omvang van de onderneming, het bedrijfsmodel, eerdere patronen en het risicoprofiel van de cliënt.
Stap 3	Vraag de cliënt om een concrete uitleg van het doel, de achtergrond, de tegenprestatie en de geldstroom.
Stap 4	Vraag waar nodig onderliggende stukken op en beoordeel niet alleen of er documenten zijn, maar ook of de daarin beschreven economische realiteit aannemelijk is.
Stap 5	Voer afhankelijk van de casus aanvullende verificatie uit. Dat kan ook informatie over de wederpartij omvatten.
Stap 6	Leg de feiten, de verklaring van de cliënt, de ontvangen informatie en de eigen beoordeling afzonderlijk vast.
Stap 7	Beoordeel daarna expliciet of sprake is van een meldingsplicht (ook als er niet gemeld wordt) en wat de uitkomst betekent voor risicoclassificatie, monitoring, opdracht en eventueel de cliëntrelatie.
Stap 8	Documenteer in drie stappen: feiten; verklaring cliënt; eigen beoordeling.

9. Literatuur, podcasts, naslagwerk

Voor meer informatie over het CCM is hieronder een overzicht opgenomen van enkele relevante kennisdocumenten, artikelen en podcasts.

- [Kennisdocument](#) Cash Compensatie Model in arbeidsintensieve branches;
- [De behoefte aan contant geld in arbeidsintensieve sectoren](#): het Cash Compensatie Model;
- [Cash Compensatie Model \(CCM\)](#);
- Podcasts: AMLC (aflevering 90 en 103) en Busy Season Talks (criminele geldstromen);
- Website accountant.nl: [Op zoek naar de valse facturen](#);
- Website FIU-NL: [Veroordeling voor witwassen via het Cash Compensatie Model](#);
- Uitspraken:
 - ECLI:NL:RBROT:2024:11286/11287/11288/118;
 - ECLI:NL:RBROT:2024:11878;
 - ECLI:NL:RBAMS:2026:1864;
 - ECLI:NL:RBGEL:2026:7018;
 - ECLI:NL:RBNHO:2026:7265;
 - ECLI:NL:RBAMS:2026:9625.

Maliebaan 79 • 3581 CG Utrecht
Postbus 14052 • 3508 SC Utrecht

T 030 251 69 84
E bft.post@bureauft.nl
W www.bureauft.nl